

T.C.

ADANA

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2011/1834

YÜRÜTMENİN DURDURULMASINI

İSTEYEN (DAVACI) : TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası

VEKİLİ : Av. Zühal DÖNMEZ
Bestekar Sk. No:49/5 Kavaklıdere/ANKARA

KARŞI TARAF (DAVALI) : Adana İl Özel İdaresi - ADANA

VEKİLİ : Av. Hatice ERCAN - Aynı yerde.

İSTEMİN ÖZETİ : Adana İli, Yumurtalık İlçesi sınırları içerisinde kurulması planlanan petrokimya ve rafineri sanayi entegre tesisleri için yapılan 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı değişikliğinin onaylanmasına ilişkin İl Genel Meclisi'nin 07.06.2011 tarih ve 128 sayılı kararının; plan değişikliği konusunda İl Genel Meclisi'nin yetkisinin bulunmadığı, 644 sayılı KHK ile bu yetkinin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na verildiği, Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmeliğin 9. maddesinde hangi durumlarda planlarda revizyon yapılabileceğinin sayıldığı, bunlar arasında kamu yatırımlarının da yer aldığı, ancak davaya konu şirket hakkında EPDK tarafından verilen kamu yararı kararının yeterli olmadığı, kamu yararı kararını ancak ilgili Bakanlığın verebileceği, revizyon kapsamındaki tarım arazilerinin tarım dışı kullanımına dair karar alınmadığı, bölgede çok sayıda tarihi eser bulunduğu ve bölgenin sit alanı olduğu, bu alandaki tarihi eserlerin korunmasına ilişkin bir çalışma ya da bilginin de bulunmadığı, revizyonun ayrıca kıyı kanununa da uygun olmadığı ileri sürülerek iptali ve yürütmesinin durdurulması istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Uyuşmazlık konusu alana ilişkin önceki 1/100.000 ölçekli palana karşı açılan davada Mahkemece verilen iptal kararı gerekçeleri dikkate alınıp eksiklikler giderilerek işlem tesis edildiği, ayrıca Mahkeme kararının usule ilişkin olduğu ve plan değişikliğinin esas yönünden hukuka uygun kabul edildiği, Bakanlığın 07/09/2006 tarih ve 7357 sayılı Genelgesi ile Adana'nın da dahil olduğu bazı illerde çevre düzeni planı yapma yetkisinin İl Özel İdareleri'ne devredildiği ve 1/100.000 ölçekli Adana İl Çevre Düzeni Planı'nın ilk olarak Adana İl Genel Meclisi'nin 03/09/2007 tarih ve 149 sayılı kararı ile kabul edildiği, planı yapmaya yetkili idarenin aynı planda değişiklik yapmaya da yetkili olduğu, planlama sürecinde tüm ilgili kuruluşların görüşlerinin alındığı, değişikliğin çevre, kültür varlıkları ve tarım arazileri açısından risk taşımadığı, plan değişikliğine konu bölgenin Bakanlar Kurulu'nun 19/09/2007 tarih ve 12632 sayılı kararı ile Ceyhan Enerji Endüstrisi Bölgesi ilan edildiği, bu yeni durumun da plan değişikliğini gerekli ve zorunlu kıldığı, 3083 sayılı Kanun kapsamında Bakanlar Kurulu'nun 08/07/2009 tarih ve 15251 sayılı kararı ile bölgenin uygulama alanı ilan edildiği ve bu alandaki tarım dışı kullanım izinlerinin 3083 sayılı Kanunun 19. maddesine göre uygulayıcı kuruluş tarafından verildiği, bu kapsamda gerekli iznin de alınmış olduğu, ÇED raporunun plandan daha önce alınmış olmasının raporun esasını ve geçerliliğini etkilemeyeceği, ÇED raporunun planlama sürecinden bağımsız olduğu, çevre düzeni planının uygulamaya esas alınacak bir plan olmadığı, bu plana dayanılarak imar uygulaması da yapılamayacağı, kıyı kanununa aykırılık iddiasının da 1/1000 ölçekli plana yönelik iddia mahiyetinde olduğu, belli bir kişi veya gruba ayrıcalık tanıma amacı gütmeyen, bölgenin hukuki statüsüne uygun şekilde, daha önce yapılan değişiklik ve mevcut yapılaşmanın dikkate alındığı belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Adana 1. İdare Mahkemesi'nce işin gereği görüşüldü:

Dava, Adana İli, Yumurtalık İlçesi sınırları içerisinde kurulması planlanan petrokimya ve rafineri sanayi entegre tesisleri için yapılan 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı değişikliğinin onaylanmasına ilişkin İl Genel Meclisi'nin 07.06.2011 tarih ve 128 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

T.C.

ADANA

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2011/1834

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 5. maddesinde çevre düzeni planı "Ülke ve bölge plan kararlarına uygun olarak konut, sanayi, tarım, turizm, ulaşım gibi yerleşme ve arazi kullanılması kararlarını belirleyen plan" şeklinde tanımlanmıştır. İl çevre düzeni planı ise burada belirtilen amaç ve fonksiyonları gerçekleştirmek üzere il bazında düzenlenen çevre düzeni planıdır.

23.07.2004 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7. maddesinde, "Çevre düzeni planına uygun olmak kaydıyla, büyükşehir belediye ve mücavir alan sınırları içinde 1/5.000 ile 1/25.000 arasındaki her ölçekte nazım imar planını yapmak, yaptırmak ve onaylayarak uygulamak, ... kanunlarla büyükşehir belediyesine verilmiş görev ve hizmetlerin gerektirdiği ... her ölçekteki imar planlarını, parselasyon planlarını ve her türlü imar uygulamasını yapmak ve ruhsatlandırmak ..." yetkilerine, büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları arasında yer verilmiş bulunmaktadır.

04.03.2005 tarihinde yürürlüğe giren İl Özel İdaresi Kanunu'nun 6. maddesinde, "...İl çevre düzeni planı; valinin koordinasyonunda, büyükşehirlerde büyükşehir belediyeleri, diğer illerde il belediyesi ve il özel idaresi ile birlikte yapılır. İl çevre düzeni planı belediye meclisi ile il genel meclisi tarafından onaylanır.", 10. maddesinde; "İl Genel Meclisi'nin görev ve yetkileri... c) Belediye sınırları il sınırı olan Büyükşehir Belediyeleri hariç il çevre düzeni planı ile belediye sınırları dışındaki alanların imar planlarını görüşmek ve karara bağlamak" olduğu hükmü yer almaktadır.

13.07.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 18.maddesinin (c) bendinde de; "Belediyenin imar planlarını görüşmek ve onaylamak, büyükşehir ve il belediyelerinde il çevre düzeni planını kabul etmek" belediye meclisinin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

3194 Sayılı Yasanın 8. maddesinde; "- Planların hazırlanmasında ve yürürlüğe konulmasında aşağıda belirtilen esaslara uyulur....b) İmar Planları; Nazım İmar Planı ve Uygulama İmar Planından meydana gelir. Mevcut ise bölge planı ve çevre düzeni plan kararlarına uygunluğu sağlanarak, belediye sınırları içinde kalan yerlerin nazım ve uygulama imar planları ilgili belediyelerce yapılır veya yaptırılır. Belediye meclisince onaylanarak yürürlüğe girer. Bu planlar onay tarihinden itibaren belediye başkanlığınca tespit edilen ilan yerlerinde bir ay süre ile ilan edilir. Bir aylık ilan süresi içinde planlara itiraz edilebilir. Belediye başkanlığınca belediye meclisine gönderilen itirazlar ve planları belediye meclisi onbeş gün içinde inceleyerek kesin karara bağlar....Belediye ve mücavir alan dışında kalan yerlerde yapılacak planlar valilik veya ilgisince yapılır veya yaptırılır. Valilikçe uygun görüldüğü takdirde onaylanarak yürürlüğe girer. Onay tarihinden itibaren valilikçe tespit edilen ilan yerinde bir ay süre ile ilan edilir. Bir aylık ilan süresi içinde planlara itiraz edilebilir. İtirazlar valiliğe yapılır, valilik itirazları ve planları onbeş gün içerisinde inceleyerek kesin karara bağlar.Onaylanmış planlarda yapılacak değişiklikler de yukarıdaki usullere tabidir...." hükümleri yer almaktadır.

İl çevre düzeni planı il bazında konut, sanayi, tarım, turizm, ulaşım gibi yerleşme ve arazi kullanılmasına ilişkin kararları belirlemektedir. Bu plan yukarıda anılan mevzuat uyarınca büyükşehirlerde büyükşehir belediyeleri tarafından yapılabilmektedir. Mevzuat uyarınca Çevre Düzeni Planı, İl Özel İdaresi ve Büyükşehir Belediyesince ortaklaşa yapılacak, ardından bu iki kurumun tüm unsurları ile birlikte mutabık olduğu İl Çevre Düzeni Planı ve plan hükümleri her iki kurum meclislerince ayrı ayrı onandıktan sonra ilan edilmek suretiyle kesinleştirilecektir.

Dava dosyasının incelenmesinden; 1/100.000 ölçekli Adana İl Çevre Düzeni Planı'nın ilk olarak Adana İl Genel Meclisi'nin 03/09/2007 tarih ve 149 sayılı kararı ve Adana Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 26/11/2007 tarih ve 221 sayılı kararı ile onaylandığı, ardından alınan dava konusu 07/06/2011 tarih ve 128 sayılı İl Genel Meclisi kararı ile Adana

T.C.

ADANA

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2011/1834

İli, Yumurtalık İlçesi sınırları içerisinde kurulması planlanan Doğu Akdeniz Petrokimya ve Rafineri Entegre Tesisleri için ilgilisince hazırlatılan 1/100.000 ölçekli çevre düzeni plan değişikliğinin kabul edildiği, ancak dava konusu alanın Adana Büyükşehir Belediyesi'nin yetki alanı kapsamında bulunmadığı gerekçe gösterilerek yapılan 1/100.000 ölçekli çevre düzeni plan değişikliğinin Adana Büyükşehir Belediyesi'nce onaylanmadığı anlaşılmaktadır.

Anılan mevzuat hükümleri uyarınca her iki kurum (İl Özel İdaresi ve Büyükşehir Belediyesi) tarafından mutabık kalınan Çevre Düzeni Planı değişikliğinin her iki meclis kararlarıyla onandıktan sonra ilanı gerekirken, bu haliyle Çevre Düzeni Planı değişikliğinin meclislerden geçerek onaylanmadığı açıktır. Planın il genelinde bir bütün olduğu düşünüldüğünde büyükşehir belediyesi mücavir alanı dışında da olsa, çevre düzeni planına yönelik bir değişikliğin büyükşehir belediyesi mücavir alanındaki yerleri etkilemeyeceğinden söz edilemeyeceği, Adana İl Çevre Düzeni Planının bir bütün olarak değerlendirilerek yapılan değişiklik sonrası son haliyle Büyükşehir Belediye Meclisi'nin onayından geçirilmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır.

Bu durumda; 1/100.000 ölçekli Adana İl Çevre Düzeni Planının ilk olarak yürürlüğe konulduğu tarihte İl Genel Meclisi ve Büyükşehir Belediye Meclisi kararları ile onaylanarak yürürlüğe girdiği de göz önüne alındığında, yetki ve usulde paralellik ilkesi ile yukarıda metnine yer verilen İl Özel İdaresi Kanunu'nun 6. maddesi gereği planda yapılacak değişikliklerde de aynı usulün izlenmesi ve plan değişikliğinin İl Genel Meclisi yanında Büyükşehir Belediye Meclisi'nce de onaylanması gerekirken, değişiklik yapılan alanın Büyükşehir Belediyesi yetki alanı kapsamında kalmadığından bahisle Büyükşehir Belediye Meclisi onayının alınmadığı ve bu haliyle Çevre Düzeni Plan değişikliğinin usulüne uygun olarak yürürlüğe konulmadığı anlaşıldığından, dava konusu 07/06/2011 tarih ve 128 sayılı İl Genel Meclisi kararı ile onaylanan Çevre Düzeni Plan değişikliğinde bu yönüyle hukuka uyarlık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; hukuka aykırılığı açık olan dava konusu işlemin; uygulanması halinde telafisi güç zararlar doğabileceğinden 2577 Sayılı Kanununun 27.maddesi uyarınca teminat alınmaksızın yürütülmesinin durdurulmasına, kararın tebliğinden itibaren (7) gün içerisinde Adana Bölge İdare Mahkemesi'ne itiraz yolu açık olmak üzere, 02/03/2012 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
SERAP ÜLGEN
27034

Üye
İLKER ŞENDOĞAN
107234

Üye
İBRAHİM UĞURLU
101838

İ.U. 05/03/12

